Suuri valiokunta

Perjantai 21.4.2017 klo 13.36—14.55

Läsnä
puheenjohtaja Anne-Mari Virolainen kok
varapuheenjohtaja Anne Louhelainen ps
2. varapuheenjohtaja Tytti Tuppurainen sd
jäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
jäsen Sirkka-Liisa Anttila kesk
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Sari Essayah kd
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Timo Harakka sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3, 12 osittain)
jäsen Emma Kari vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Johanna Karimäki vihr
jäsen Elsi Katainen kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Sari Raassina kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Ville Tavio ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Sampo Terho ps
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Juhana Vartiainen kok
varajäsen Juho Eerola ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
varajäsen Maarit Feldt-Ranta sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
varajäsen Jukka Kopra kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (11 osittain)
varajäsen Riitta Myller sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3, 12 osittain)
varajäsen Juha Pylväs kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
varajäsen Eero Suutari kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
varajäsen Ben Zyskowicz kok (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4, 11 osittain)

Sihteeri
valiokuntaneuvos Peter Saramo

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 25 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (Eurodac-rekisteri)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 30/2016 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 33/2016 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 31/2016 vp
U-jatkokirjelmä UJ 4/2017 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 14/2017 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 8/2017 vp
U-jatkokirjelmä UJ 40/2016 vp

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 14/2017 vp (UJ 4/2017 vp - U 30/2016 vp) on saapunut valiokuntaan.

Hallintovaliokunnan lausunto HaVL 8/2017 vp (UJ 4/2017 vp - U 30/2016 vp) on saapunut valiokuntaan.

Puheenjohtaja Virolainen esitteli ehdotuksen eduskunnan kannaksi. Ed. Tuppurainen käytti puheenvuoron.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 40/2017 vp: Suuri valiokunta yhtyy, erikoisvaliokuntien lausunnoista ilmenevin huomautuksin valtioneuvoston kantaan.Valiokunta kiinnittää valtioneuvoston vakavaa huomiota perustuslakivaliokunnan lausunnossa olevaan esitykseen asian valmistelussa havaituista, toistuvista puutteista. Suuri valiokunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että eduskunnalle perustuslain mukaan toimitettavat kirjelmät oikea-aikaisuuden sekä tietosisällön puolesta vastaavat perustuslain tarkoitusta. Perustuslakivaliokunnan valtiosääntöoikeudelliset huomautukset tulee poikkeuksetta ottaa huomioon valtioneuvoston kannanmuodostukselle ohjeellisina.

4. Valtioneuvoston selvitys komission valmistelussa olevista ehdotuksista liittyen ns. maantieliikennepakettiin

Valtioneuvoston E-selvitys E 154/2012 vp
E-jatkokirjelmä EJ 21/2016 vp
Valiokunnan lausunto LiVL 5/2013 vp
E-jatkokirjelmä EJ 8/2017 vp
Valiokunnan lausunto LiVL 14/2016 vp
E-jatkokirjelmä EJ 16/2016 vp
Liiteasiakirja Euroopan komission julkinen konsultaatio jäsenvaltioiden välisiä tavaroiden yhdistettyjä kuljetuksia koskevan direktiivin 92/106/ETY muuttamisesta EJ 8/2017 vp, perusmuistio

Valiokunta merkitsi saapuneeksi liikenne- ja viestintävaliokunnan kannanoton: EJ 8/2017 vp - E 154/2012 vp: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan seuraavin huomautuksin. Valiokunta suhtautuu asianmukaisiin vaikutusarviointeihin perustuviin päästövähennyksiä koskeviin kuljetusalaa koskeviin ehdotuksiin lähtökohtaisesti positiivisesti, nykyiset kunnianhimoiset liikennettä koskevat päästövähennystavoitteet huomioon ottaen. Sääntelytarpeen arvioinnissa tulee kuitenkin tarkkaan arvioida, miten hyödyllisiä mahdolliset muutosehdotukset ovat asetettujen päästövähennystavoitteiden saavuttamisen kannalta.Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin yhdistettyjen kuljetusten nykysääntelyä lähtökohtaisesti riittävänä ja sisällöltään tyydyttävänä. Erityisesti asian jatkovalmistelussa tulee arvioida mahdollisen uuden sääntelyn vaikutuksia markkinoiden tasapuolisiin kilpailunedellytyksiin ja päästövaikutuksiin, mikäli yhdistettyjen kuljetusten tukea laajennettaisiin koskemaan myös jäsenvaltioiden ulkopuolelle suuntautuvia kuljetuksia. Valiokunta painottaa, että yhdistettyjen kuljetusten sääntelyn tai tukemisen kautta ei saa syntyä käytännössä nykyiset yleiset kabotaasirajoitukset joltain osin merkityksettömiksi tekevää eikä kilpailua vääristävää kuljetustoimintaa. Tältä kannalta säännösten noudattamisen tehokkaalla valvonnalla ja myöskin sähköisiin menettelyihin perustuvan valvonnan kehittämisellä on keskeinen merkitys.

Valiokunta päätti lähettää erikoisvaliokunnan kannanoton tiedoksi valtioneuvostolle.

5. Valtioneuvoston selvitys: Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus 2015

Valtioneuvoston E-selvitys E 109/2016 vp
E-jatkokirjelmä EJ 1/2017 vp
Valiokunnan lausunto TrVL 3/2016 vp
Liiteasiakirja Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus varainhoitovuodelta 2015; valtioneuvoston toimenpiteet EJ 1/2017 vp, perusmuistio

Valiokunta merkitsi saapuneeksi tarkastusvaliokunnan kannanoton: EJ 1/2017 vp - E 109/2016 vp: Valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota EU:n varojen käytön kiistattomiin epäkohtiin ja erityisesti siihen, ettei tilanteeseen ole saatu merkittävää parannusta aikaan. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on antanut jo yli 20 vuoden ajan maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta kielteisen lausunnon. Valiokunta pitääkin hyvänä, että Suomen kanta vastuuvapauden myöntämiseen komissiolle on tiukentunut helmikuussa 2017 ja että Suomi on myös todennut, miten maksujen virhetaso tulee jatkossa vaikuttamaan Suomen kantaan vastuuvapauden myöntämisessä. Valtioneuvoston selvityksen mukaan Suomi on pyrkinyt aktiivisesti tuomaan EU-tasolla esille tilintarkastustuomioistuimen havaitsemiin epäkohtiin liittyviä kehittämistarpeita. Valiokunta kannustaa Suomea jatkamaan aktiivista osallistumista tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen käsittelyssä ja kiinnittämään erityistä huomiota EU:n varojen käytön tuloksellisuuden lisäämiseen, valvonnan muuttamiseen riskiperusteisemmaksi, säädösten selkeyttämiseen sekä hallinnollisen taakan vähentämiseen. Valiokunta painottaa myös jäsenmaiden omaa vastuuta komission kanssa yhteisesti hallinnoitujen menojen virheiden syiden analysoinnissa, virheiden ennalta ehkäisemisessä ja hallinto- ja valvontajärjestelmien kehittämisessä. Valiokunta pitää perusteltuna, että EU:n tulevien vuosien rahoituskehyksistä päätettäessä arvioidaan myös mitä mahdollisuuksia jäsenvaltioilla on vastata suoraan nyt EU:n kautta kulkevista rahavirroista. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on esittänyt EU:n julkisten menojen kattavaa kartoitusta

(spending review) ennen seuraavista monivuotisista rahoituskehyksistä päättämistä. Valiokunta esittää harkittavaksi tällaisen kattavan menokartoituksen laatimista EU:n julkisista menoista. Valiokunta tulee jatkossakin seuraamaan, miten tilintarkastustuomioistuimen havaitsemiin epäkohtiin on reagoitu.

Valiokunta päätti lähettää erikoisvaliokunnan kannanoton tiedoksi valtioneuvostolle.

6. Valtioneuvoston selvitys: Ison-Britannian eroprosessi EU:sta - Tilannekatsaus

Valtioneuvoston E-selvitys E 125/2016 vp
E-jatkokirjelmä EJ 5/2017 vp
E-jatkokirjelmä EJ 7/2017 vp
E-jatkokirjelmä EJ 9/2017 vp (asiakirja A 6)
Liiteasiakirja ISON-BRITANNIAN EROPROSESSI EU:STA EJ 9/2017 vp, perusmuistio (vaiteliaisuusmääräys)
Liiteasiakirja komission liite vait. pyyntö EJ 9/2017 vp, komission liite (vaiteliaisuusmääräys)

Jatkokirjelmä EJ 9/2017 vp - E 125/2016 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta Suomen ja EU:n neuvotteluaseman turvaamiseksi siihen saakka, kunnes Eurooppa-neuvosto hyväksyy suuntaviivat.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten perustuslakivaliokuntaan, ulkoasiainvaliokuntaan, valtiovarainvaliokuntaan, tarkastusvaliokuntaan, hallintovaliokuntaan, lakivaliokuntaan, liikenne- ja viestintävaliokuntaan, maa- ja metsätalousvaliokuntaan, puolustusvaliokuntaan, sivistysvaliokuntaan, sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, talousvaliokuntaan, tulevaisuusvaliokuntaan, työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan ja ympäristövaliokuntaan jatkokirjelmän EJ 9/2017 vp - E 125/2016 vp.

7. Euroopan unionin neuvoston kokous 6.3.2017 (Ulkoasiainneuvosto ml. puolustusministerit)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 8/2017 vp
EUN-raportti Ulkoasiainneuvosto ml.puolustusministerit;yhteenvetoraportti Ulkoasiainministeriön raportti 7.3.2017 (asiakirja A 7)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Timo Soini

avustajanaan:
yksikön päällikkö Sari Rautio, ulkoasiainministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

8. Euroopan unionin neuvoston kokous 7.3.2017 (Yleisten asioiden neuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 9/2017 vp
EUN-raportti Yleisten asioiden neuvosto 7.3.2017 Valtioneuvoston kanslian raportti 9.3.2017 (asiakirja A 8)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Timo Soini

avustajinaan:
valtiosihteeri Samuli Virtanen, valtioneuvoston kanslia
EU-erityisasiantuntija Heli Siivola, valtioneuvoston kanslia

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

9. Euroopan unionin neuvoston kokous 3.4.2017 (Ulkoasiainneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 17/2017 vp
EUN-raportti Ulkoasiainneuvosto 3.4.2017;yhteenvetoraportti Ulkoasiainministeriön raportti 5.4.2017 (asiakirja A 9)

Raportointi

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä. Merkittiin selvitys saaduksi.

10. Euroopan unionin neuvoston kokous 25.4.2017 (Yleisten asioiden neuvosto ml. koheesioasiat)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 23/2017 vp Valtioneuvoston kanslian muistio 18.4.2017 (asiakirja A 10)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Timo Soini

avustajinaan:
valtiosihteeri Samuli Virtanen, valtioneuvoston kanslia
EU-erityisasiantuntija Heli Siivola, valtioneuvoston kanslia

Ministeri Soini esitteli neuvoston kokouksen asiat. Puheenvuoron käyttivät ed. Tuppurainen, Kulmuni, Essayah ja Harakka. Ministeri Soini vastasi puheenvuoroihin.

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

– A-kohtien luettelon hyväksyminen

– Yleisiä säännöksiä koskevan asetuksen (asetus (EU) N:o 1303/2013) muuttaminen (E 103/2016 vp, U 18/2017 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (yleisten asioiden neuvosto ml. koheesioasiat 25.4.2017) asialistalla.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

– A-kohtien luettelon hyväksyminen

– Tuodaan koheesiopolitiikka lähemmäs kansalaisia

= Hyväksytään neuvoston päätelmät "Koheesiopolitiikasta kansalaisten kannalta tehokkaampaa, merkityksellisempää ja näkyvämpää"

= Keskustelu

– EU:n makroaluestrategioiden täytäntöönpano

= Neuvoston päätelmien hyväksyminen

– Muut asiat

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

11. Euroopan unionin neuvoston kokous 27.4.2017 (Ylimääräinen yleisten asioiden neuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 26/2017 vp
Valtioneuvoston E-jatkokirjelmä EJ 7/2017 vp
Liiteasiakirja ISON-BRITANNIAN EROPROSESSI EU:STA EJ 7/2017 vp, perusmuistio (vaiteliaisuusmääräys)
Valtioneuvoston E-jatkokirjelmä EJ 9/2017 vp

Liiteasiakirja ISON-BRITANNIAN EROPROSESSI EU:STA EJ 9/2017 vp, perusmuistio (vaiteliaisuusmääräys)
Liiteasiakirja komission liite vait. pyyntö EJ 9/2017 vp, komission liite (vaiteliaisuusmääräys)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Timo Soini

avustajinaan:
valtiosihteeri Samuli Virtanen, valtioneuvoston kanslia
lainsäädäntöneuvos Johannes Leppo, valtioneuvoston kanslia
EU-erityisasiantuntija Heli Siivola, valtioneuvoston kanslia

Ministeri Soini esitteli neuvoston kokouksen asiat. Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Virolainen sekä ed. Tuppurainen, Arhinmäki, Vartiainen, Karimäki ja Wallinheimo. Ministeri Soini vastasi puheenvuoroihin.

Brexit (E 125/2016 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (ylimääräinen yleisten asioiden neuvosto 27.4.2017) asialistalla.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

12. Epävirallinen Gymnich-ulkoministerikokous 28.4.2017

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 24/2017 vp Ulkoasiainministeriön muistio 19.4.2017 (asiakirja A 12)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Timo Soini

avustajanaan:
yksikön päällikkö Sari Rautio, ulkoasiainministeriö

Ministeri Soini esitteli kokousta koskevat tavoitteet. Puheenvuoron käyttivät ed. Karimäki, Anttila, Biaudet, Tuppurainen ja Essayah. Ministeri Soini vastasi puheenvuoroihin.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Turkki

EU:n ulko-ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian toimeenpano

Globalisaatio ja kansainvälinen sääntöpohjainen järjestelmä

Ulkoasiainneuvoston työmenetelmät

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

13. Euroopan unionin neuvoston kokous 28.2.2017 (Ympäristöneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 4/2017 vp
EUN-raportti Neuvostoraportti; ympäristöneuvosto 28.2.2017 Suomen pysyvän edustuston raportti 5.4.2017 (asiakirja A 13)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kimmo Tiilikainen

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

14. Epävirallinen ympäristöministerikokous 25.-26.4.2017

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 25/2017 vp Ympäristöministeriön, Maa- ja metsätalousministeriön muistio 18.4.2017 (asiakirja A 14)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kimmo Tiilikainen

avustajanaan:
ympäristöneuvos Maria Laamanen
ympäristöministeriö

Ministeri Tiilikainen esitteli ministerikokouksen asiat. Puheenvuoron käyttivät ed. Kulmuni, Tuppurainen, Karimäki ja Terho. Ministeri Tiilikainen vastasi puheenvuoroihin.

I. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

II. Meret ilmasto- ja ympäristöpolitiikassa

III. Merten roskaantuminen

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

15. Muut asiat

Tapaamisia:

- ti 25.4.2017 klo 14.30 – 15.30, SuV:n kh – EU:n itäisen kumppanuuden kansalaisyhteiskuntafoorumin tapaaminen SuV:n kanssa. Kansalaisjärjestöaktiiveja Armeniasta, Azerbaidžanista, Valkovenäjältä, Georgiasta, Moldovasta ja Ukrainasta (osall. SuV:n vpj. Tuppurainen, ed. Ala-Nissilä, Gustafsson, Kulmuni, Myller)

- pe 5.5. klo 13.30-14.00 komissaari Christos Stylianidesin vierailu valiokunnan kokouksen alussa

- ti 9.5. klo 11-12, kabinetti Saarni – Britannian parlamentin Suomi-ystävyysryhmän tapaaminen SuV:n kanssa (osall. pj. Virolainen, vpj. Tuppurainen, ed. Anttila, Arhinmäki?, Essayah, Harakka, Raassina, Wallinheimo, Feldt-Ranta, Myller)

Matkoja:

- COSAC-kokous su 28.- ti 30.5.2017, Malta (pj. Virolainen, vpj. Louhelainen, vpj. Tuppurainen, ed. Ala-Nissilä, ed. Vartiainen, ed. Karimäki)

16. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 28.4.2017 klo 13.30

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Peter Saramo